

[Forsvarsministeren.]

Der forelå altså intet forlig, i hvert fald intet endeligt og godkendt forlig. Men jeg skal ikke nægte, at jeg ved de videre forhandlinger, som førte frem til regeringens oplæg for folketinget, har haft i tankerne, hvad vi dengang nåede frem til. Der er i regeringens oplæg afvigelser herfra, det skal jeg ikke nægte, selv om de nu ikke er så store, som f. eks. den omtalte artikel i Berlingske Tidende gav det udseende af. Men idet jeg stadig havde muligheden for en bred enighed om forsvaret for øje, gik jeg ud fra, at det ville være en fordel og en imødekommenhed over for oppositionen på så mange punkter som muligt at holde oplægget nær op til betækningsudkastet og lovudkastet fra foråret 1957. Jeg imødeså bebrejdelser for enhver del af det endelige oplæg, der afveg herfra, men jeg må ærligt talt sige, at jeg havde ventet tilslutning til de dele af oplægget, som svarede til grundlaget dengang — ja, jeg har endog været troskyldig nok til at vente, at man ville anerkende dette som en imødekommenhed. Men her har jeg — netop med henblik på de ærede medlemmer hr. From og Hr. Ole Bjørn Kraft, der selv var medlemmer af det politiske forsvarsudvalg — god grund til at udbryde: ak, hvor forandret!

Efter mit skøn ligger den væsentligste afvigelse i tjenestetidsspørgsmålet. Vi diskuterede indgående mulighederne for en tjenestetidsnedsættelse — ud fra samme motiver, som kort er anført i bemærkningerne til det foreliggende lovforslag. Vi nåede til, at der ikke var mulighed for en nedsættelse. Spørgsmålet blev senere taget op til fornyet overvejelse, og det ville være urigtigt ikke at nævne, at det ærede medlem hr. Erik Eriksens tale i Aulum i august i fjor herved kom til at spille en rolle. Denne tale gav indtryk af, hvor stærkt ønsket om en tjenestetidsnedsættelse var; den gav et væsentligt bidrag til begrundelsen herfor; og ved sin tanke om at skaffe beredskabsmæssig erstatning derved, at man skulle søge at få de værnepligtige til at påtage sig nogle måneders frivillig ekstra tjeneste, satte den nye overvejelser i gang.

Det er rigtigt, at regeringens oplæg med hensyn til tjenestetiden ikke ganske følger de af det ærede medlem skitserede veje. Årsagen hertil er de indvendinger af rent

praktisk art, som de militære sagkyndige har rejst derimod.

Selv om de militære sagkyndige i det hele taget advarer mod en nedsættelse af tjenestetiden, hvad jeg ikke har lagt skjul på, mener jeg alligevel, at der ved den foreslåede ordning er taget hensyn til de nævnte praktiske indvendinger, og jeg er af den opfattelse, at ordningen er forsvarlig.

Jeg har forstået de ærede ordførere for venstre og det konservative folkeparti således, at de vel har deres betænkeligheder ved en tjenestetidsnedsættelse, det gælder vel navnlig det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft, men at de dog ikke vil afvise en forhandling herom.

Jeg er helt enig med det ærede medlem hr. From i, at en tjenestetidsnedsættelse bl. a. må modsvares af en bedre udnyttelse af tiden. Det sagde jeg allerede i min fremsættelsestale, hvor der også blev peget på visse muligheder i denne retning. Det er helt rimeligt, at vi beskæftiger os med dette problem under udvalgsarbejdet, og at vi også behandler spørgsmålene, om den foreslåede udvidelse af det frivillige faste mandskab er stor nok, og om det anslåede beløb til merudgift hertil er tilstrækkeligt.

Kun ønsker jeg her at sige, at de to tal, henholdsvis 4 000 mand og 50 mill. kr., kun er angivet som størrelsesordener. Hvad de nøjagtige tal bliver, afhænger af forhold, som endnu er usikre, bl. a. hvilken endelig løn- og bonusordning man når frem til, og hvilke helt konkrete styrketal det viser sig muligt at opstille, når omlægningen er fuldt gennemført. Dette vil igen afhænge af, hvilke rationaliserings- og andre besparelser vi kan opnå.

Man vil formodentlig kunne erkende, at de af det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft anstillede betragtninger om, at de 50 mill. kr. rettelig burde være lagt oven i det nuværende budget, også har nogen sammenhæng hermed.

Medens der således med hensyn til tjenestetiden foreligger noget nyt i forhold til grundlaget af 1957 — men noget nyt, som vi altså nu er enige om kan forhandles — har vi fastholdt de hovedprincipper, at de tre værn opretholdes, at der lægges vægt på dækningsstyrkerne, og at der må gøres alvor af den af det ærede medlem hr. Victor Gram nævnte tredeling, udtrykt i ordene: